

Trollbäckens förskola

**Solen, Månen, Stjärnan,
Molnet, Regnbågen & Raketten**

Plan mot Diskriminering och Kränkande behandling

Utifrån diskriminerings- och skollagen

Ett barn har rätt till:

Att vara som det är

Att bli tagen på allvar

Att ifrågasätta

Skydd

Att göra fel

Att bli förlåtet

Respekt för sina tillhörigheter

Att ha hemligheter

Ur boken "Barnets rätt till respekt" Janusz Korczak (1878-1942)

Planen gäller från 2018-09-30

Planen ska revideras senast 2019-06-30

Ansvarig för planen: Förskolechef

Innehåll

1. Vår vision	2
2. Delaktighet	3
Barnens delaktighet	
Vårdnadshavares delaktighet	
Personalens delaktighet	
Förankring av planen	
Vårdnadshavares delaktighet	
3. Utvärdering och uppföljning	4
Hur har förra årets plan utvärderats?	
Vad blev resultatet av utvärderingen?	
Hur ska årets plan utvärderas?	
4. Aktiva och främjande insatser	5
Val av område att arbeta med och planering för detta	
5. Kartläggning	6
Metoder för kartläggning	
Hur har barn, föräldrar och personal gjorts delaktiga?	
Resultat och analys av kartläggningen	
6. Aktiva och förebyggande åtgärder	7
Val av område att arbeta med och planering för detta	
7. Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling	8
Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling	
8. Rutiner för akuta situationer	9
Rutiner för hur förskolan agerar om någon kan vara utsatt för kränkande behandling	
Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn	
Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal	
Rutiner för uppföljning och dokumentation	
Bilagor	10
- Begrepp och diskrimineringsgrunder	
- Anmälan om att ett barn/elev anser sig blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling	
- Utredning av uppgifter om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling	
- Beslut i anmält ärende att ett barn/elev anser sig blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling	

1. Vision

På Trollbäckens förskola ska alla känna sig trygga och bli respekterade för det de är, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

På vår förskola ska ingen bli diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande behandling. Alla ska känna trygghet och glädje.

Föräldrarna ska känna tillit och förtroende, när de lämnar sina barn på förskolan.

Styrdokument:

Enligt 2 kap. 5 § i **diskrimineringslagen** får den som bedriver verksamhet inte diskriminera något barn eller någon elev som söker till eller deltar i verksamheten. Anställda och uppdragstagare i verksamheten ska likställas med utbildningsanordnaren när de handlar inom ramen för anställningen eller uppdraget.

Enligt 6 kap. 9 § i **skollagen** får huvudmannen eller personalen inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Enligt **läroplanen för förskolan**, Lpfö 98/16 ska inget barn i förskolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning hos någon anhörig eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling.

"En viktig uppgift för verksamheten är att grundlägga och förankra de värden som vårt samhällsliv vilar på. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan skall hålla levande i arbetet med barnen."

Artikel 2,3,6 och 12 i **Barnkonventionen** kallas för de fyra huvudprinciperna. De är vägledande för hur helheten ska tolkas.

* **Artikel 2** slår fast att. **alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.** Barnkonventionen gäller för alla barn som befinner sig i ett land som har ratificerat den (undertecknat planen).

* **Artikel 3** anger att det är **barnets bästa som ska komma i främsta rummet** vid alla åtgärder som rör barnet. Begreppet "barnets bästa" är konventionens grundpelare och har analyserats mer än något annat begrepp i barnkonventionen. Vad som är barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall.

* **Artikel 6** säger att **varje barn har rätt till liv och att utvecklas.** Artikeln handlar inte bara om barnets fysiska hälsa utan också om den andliga, moraliska, psykiska och sociala utvecklingen.

* **Artikel 12** handlar om **barnets rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade** i alla frågor som berör henne. När åsikterna beaktas ska hänsyn tas till barnets ålder och mognad.

2. Delaktighet

Barnens delaktighet

Tillsammans med barnen arbetar vi på förskolan kontinuerligt med värdegrunden och allas lika värde. Barnen uppmuntras att behandla varandra med respekt genom att de lyssnar på varandra och låter alla uttrycka sig på sitt sätt – alla är vi olika.

Barnen utformar, tillsammans med pedagogerna, gemensamma trivselregler.

Barnen gör trygghetsvandringar, på hösten och på våren, tillsammans med pedagogerna i förskolemiljön för att kartlägga otrygga platser.

I 6-årsgruppen träffas de äldsta barnen regelbundet under senare delen av höstterminen och vårterminen och skapar en gemenskap och trygghet inför överinskolningen till skolan.

3

Vårdnadshavares delaktighet

Planen mot diskriminering och kränkande behandling sänds ut till alla vårdnadshavare digitalt (pluttra, mail, kommunens hemsida), vilket ger dem möjlighet att komma med synpunkter.

Planen presenteras och diskuteras vid samråd, föräldramöte och utvecklingssamtal.

Personalens delaktighet

Handlingsplanen är en återkommande punkt vid APT och husmöten. Återkommande diskussioner kring otrygga platser både inom- och utomhus. Pedagogerna utför även egna trygghetsvandringar i utomhusmiljön. All personal är delaktig.

Förankring av planen

Tillsammans med barnen arbetar vi på förskolan aktivt med värdegrunden och allas lika värde.

Barnen uppmuntras att behandla varandra med respekt genom att de lyssnar på varandra och låter alla uttrycka sig på sitt sätt.

Dokumentet finns att läsa på "Förskolans filer" på Pluttra. Planen finns tillgänglig på varje avdelning. Dokumentet kan läsas på kommunens hemsida. Planen presenteras och diskuteras vid ett föräldrasamråd.

Vid nyanställning ansvarar förskolechef för information om planens innehåll. Det är viktigt att all personal känner till och står bakom planen.

3. Utvärdering och uppföljning

Hur har förra årets plan utvärderats?

Halvårsutvärdering utförs av varje arbetslag, inför en gemensam avstämning på ett APT/husmöte.

Delaktiga i utvärderingen av förra årets plan

Förskolechef, personal, vårdnadshavare och barn.

Vad blev resultatet av utvärderingen?

Årets plan ska utvärderas senast

2019-09-30

Så här ska årets plan utvärderas

Kommunen skickar ut kundenkäter till vårdnadshavare till de äldsta barnen.

Pedagogerna intervjuar den äldsta åldersgruppen under vårterminen.

Pedagogerna utvärderar måluppfyllelsen av läsåret 18/19.

Utvärderingen läggs på Pluttra, förskolans filer och 1 ex hängs i hallen.

Ansvarig:

Förskolechef med personal

4. Främjande insatser

Namn

Främjande likabehandling

Områden som berörs av denna insats

- Kränkande behandling
- Kön
- Könsoverskridande identitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Mål och uppföljning

(Ange ett tydligt mål)

På Trollbäcken känner alla sig trygga och blir behandlade med respekt. Vi följer upp detta dagligen genom samtal med barnen och vårdnadshavarna.

Åtgärder för att nå målen

(konkretisera på vilket sätt ni ska arbeta för att uppnå målet)

Vårt förhållningssätt mot barnen präglas av vår gemensamma värdegrund på förskolan och i kommunen. Vi vuxna är goda förebilder.

Värdegrundsarbete, där aktivt närvarande pedagoger handleder och reflekterar tillsammans med barnen – barnen får t ex beskriva hur de själva upplever sig i olika situationer och hur olika känslor kan kännas.

Trygghetssamtal med barnen.

Pedagogerna har en dialog med vårdnadshavarna.

Personal förstärker positivt beteende bland barnen.

Personal utformar en trygg lekmiljö, såväl inomhus som utomhus.

Kompetensutbildning och regelbundet reflektionsarbete bland personal.

Ansvariga för insatsen

(ange vem/vilka som är ansvariga för att de angivna aktiviteterna genomförs)

All personal är ansvariga.

Varje arbetslag planerar ett upplägg för arbetet på den egna avdelningen.

Tidpunkt för när insatsen ska vara klar

Detta arbete pågår kontinuerligt.

5. Kartläggning

Kartläggningsmetoder

(ange på vilket sätt kartläggningen har gått till)

Trygghetsvandring

Observationer

Samtal

Områden som berörs i kartläggningen

- Kränkande behandling
- Kön
- Könsoverskridande identitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Hur har barn och föräldrar gjorts delaktiga i kartläggningen?

Barnen genomför trygghetsvandringar inne och ute med personalen.

Samtal med barn och föräldrar vid utvecklingsamtal och daglig kontakt.

Hur har personalen gjorts delaktiga i kartläggningen?

Personalen genomför kartläggning och diskuterar på APT.

Resultat och analys av kartläggningen?

(beskriv resultatet av kartläggningen)

Ur resultatet av kartläggningen görs en analys av nuläget. Därefter utarbetas en strategi/åtgärd för att motverka otrygga miljöer.

6. Förebyggande åtgärder

Namn

Motverka all form av fysiska och psykiska kränkningar.

Områden som berörs av denna insats

- Kränkande behandling
- Kön
- Könsoverskridande identitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Mål och uppföljning

(ange ett mål som är tydligt och utvärderingsbart)

Trollbäcken ska vara fri från kränkningar så att alla kan känna trygghet och glädje. Uppföljning sker via dagliga samtal med barn och föräldrar.

Åtgärder

(konkretisera på vilket sätt ni ska arbeta för att uppnå målet)

Trivselregler

Samtal i vardagen

Gå trygghetsvandringar med barnen.

Upprätta en handlingsplan för trygg ute- och innemiljö.

Motivering till vald åtgärd

(beskriv vilken koppling som finns med i kartläggningen)

För att få en harmonisk tillvaro i förskolan både för barn, föräldrar och personal.

Ansvariga för insatsen

(vem/vilka är ansvariga för att angivna aktiviteter genomförs)

All personal.

Tidpunkt för när förebyggande åtgärd ska vara klar

Detta arbete ska pågå kontinuerligt.

7. Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Policy

På vår förskola ska alla känna sig trygga och bli respekterade. Föräldrarna ska känna tillit och förtroende när de lämnar sina barn på förskolan. Vi på förskolan skall se olikheter hos barn, föräldrar och personal som en tillgång.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Trygghetssamtal med barnen

Kartläggning av ute- och innemiljön

Personalen håller uppsikt över alla platser där barn leker

Aktivt närvarande pedagoger

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Alla pedagoger på förskolan ska bemöta varje barn och vårdnadshavare med respekt för deras fundering och frågor.

Förskolechef: Malin Winther 0709-536363

Solen: 0709-536343

Månen: 0709-536344

Stjärnan: 0709-536345

Molnet: 0709-536346

Regnbågen: 0709-536347

Raketen: 0709-536348

8. Rutiner för akuta situationer

Policy

På vår förskola ska alla känna sig trygga och respekterade. Det ska råda nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling på vår förskola.

Rutiner för hur förskolan agerar om någon kan vara utsatt för kränkande behandling

Den vuxne som ser händelsen måste omedelbart ingripa.

Förskolechefen skall alltid informeras.

Vårdnadshavarna informeras.

Händelsen tas upp på avdelningsplaneringens möte, husmöte och APT.

Personal som barn och vårdnadshavare kan vända sig till

Förskolechef - Malin Winther: 0709-536363

Solen: 0709-536343

Månen: 0709-536344

Stjärnan: 0709-536345

Molnet: 0709-536346

Regnbågen: 0709-536347

Raketen: 0709-536348

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn eller av personal

Utredningen bör allsidigt belysa vad som inträffat och omfatta både den eller de som kan ha eller har utövat kränkningen och den som blivit utsatt. Utredningen bör försöka utröna och analysera orsakerna till den uppkomna situationen.

Om personalen misstänks för trakasserier eller annan kränkande behandling av ett barn bör ledningen ansvara för utredningen.

Rutiner för att utreda och åtgärda när vuxna kränks av barn eller annan vuxen

Utredningen bör allsidigt belysa vad som inträffat och omfatta både den eller de som kan ha eller har utövat kränkningen och den som blivit utsatt. Utredningen bör försöka utröna och analysera orsakerna till den uppkomna situationen.

Om personalen misstänks för trakasserier eller annan kränkande behandling av ett barn bör ledningen ansvara för utredningen.

Rutiner för uppföljning

Kränkningar skall anmälas och utredas av förskolechef.

Förskolechefen ansvarar för att det varje termin sker en uppföljning där anmälningar och utredningar går igenom.

Rutiner för dokumentation

Alla anmälningar skall ske enligt de föreliggande mallar som är kommunövergripande. Arbetslaget skall dokumentera de kränkningar som sker och presentera detta för förskolechefen.

Vem är ansvarig?

Berörd personal

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till en förskola med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder.

Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn känner sig hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Vuxna måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse, exempelvis när de leker doktorslekar.

Repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

www.do.se/om-diskriminering/skyddade-diskrimineringsgrunder/

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier

* En flicka går före en pojke i kön till en förskola med motiveringen att det redan finns en stor majoritet pojkar på förskolan. [diskriminering]

* När barnen leker på gården berättar Peter för sin förskollärare Gunilla att han vill ha en likadan röd mössa som Fatima. Han tycker att den är väldigt fin med små glitterhjärtan på. Gunilla säger skrattande "Då kanske vi ska kalla dig för Petra, så att de andra inte tror att du är Fatima". Hon berättar för de andra barnen om det och alla skrattar åt Peter. [trakasserier på grund av kön]

11

Könsöverskridande identitet eller könsuttryck

Diskrimineringslagen använder begreppen "könsöverskridande identitet eller uttryck" medan DO ofta använder begreppen könsidentitet eller könsuttryck. Det beror på att DO anser att lagens begrepp ("könsöverskridande") riskerar att befästa en bild av att personer som omfattas av skyddet mot diskriminering är avvikare i ett samhälle där det finns starka normer och föreställningar om kön.

Med könsidentitet och könsuttryck avses i lagen att någon inte definierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel (eller på annat) sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön än det som registrerats för hen vid födelsen. Begreppen omfattar dels en persons mentala eller självupplevda könsbild, dels hur någon uttrycker det som kan kallas personens sociala kön, till exempel genom kläder, kroppsspråk, smink eller frisyr. Diskrimineringsgrunden avser vad som ofta brukar kallas transpersoner. Det är ett paraplybegrepp för personer som bryter mot samhällets normer för könsidentitet och könsuttryck.

Även en person som identifierar sig som transsexuell men inte tänker genomgå någon könskorrigering omfattas av denna grund och därmed av skyddet mot diskriminering. Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

Sedan ett år tillbaka markerar Erik, 5 år, tydligt att hon helst vill vara flicka och kallas hon och henne. Föräldrarna har gått med på hennes önskemål att bära klänning. En dag är Erik ledsen när pappa kommer till förskolan för att hämta henne. Hon berättar att hon inte fick följa med på utflykt eftersom hon vägrade att ta på sig ett par byxor. Pappa frågar personalen varför Erik skulle byta till byxor och får svaret: "Det får vara någon måtta med tramset." Pappan blir också uppmanad att i fortsättningen klä Erik i "riktiga kläder" eftersom några barn har börjat reta henne för att hon bär klänning (diskriminering och trakasserier).

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

* En förskola med många barn med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn när man tar in nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp (diskriminering).

* En av förskollärarna uttalar sig negativt om polacker inför barnen. I barngruppen finns det ett polskt barn som tar illa vid sig (trakasserier).

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

Axel går i Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens söndagsskola. Hans dagbarnvårdare säger ”Usch, vilket trams! Ska du bli en sådan där bibelfanatiker?” (trakasserier)

Salima blir ledsen eftersom några av de andra barnen brukar skratta åt hennes mamma som bär muslimsk huvudduk när hon kommer och hämtar henne. En av barnskötarna tröstar Salima, men vidtar inga andra åtgärder. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. DO använder sig av Handisams beteckning funktionsnedsättning – och inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället och inte hos personen.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

* Anna som har ADHD får inte börja på samma förskola som sin storebror. Kommunen, som tillämpar syskonförtur, tycker i detta fall att Anna ska börja på en annan förskola. Där finns det andra barn med samma diagnos och personalen har därför kunskap om denna. [diskriminering]

* David har muskeldystrofi som gör att han går klumpigt och ostadigt och har lätt för att falla. Några av barnen brukar reta David och kallar honom ”Snubbelfot”. Personal har hört att han blir retad, men har inte vidtagit några åtgärder. [trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning

* Det har gått bra på förskolan tills James äldre bror kommer på besök. Några av barnen har hört när deras storasyskon i negativa ordalag kallat James bror för bög. Nu får James inte vara med och leka eftersom han har en ”äcklig” storebror. Eftersom en av de vuxna på förskolan hör ordväxlingen utan att reagera känner James att han inte har någon att vända sig till (trakasserier).

* Johanna är ny på förskolan och ska fylla i sitt familjetråd. Hon får en förtryckt mall där mammans och pappans namn ska fyllas i. Hon vill ha ett nytt papper med mamma och pappa, men får till svar att hon kan stryka över pappa och skriva dit ”den andra tantens” namn. (diskriminering).

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i förskolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelse som kan vara trakasserier:

Malte är den enda sexåringen som går kvar i förskolan och inte har börjat i förskoleklass. Det är hans föräldrar som valt det. De andra barnen retar honom ofta för det (trakasserier).